

Adviescollege —
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
De heer J.A. Vijlbrief
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/SH/bs/ATR2349/2022-U057

Uw referentie

Datum 9 juni 2022
Betreft Wijziging van het Besluit tijdelijke wet Groningen in verband met het opdragen van andere taken en bevoegdheden aan het Instituut Mijnschade Groningen

Geachte heer Vijlbrief,

Op 16 mei 2022 is de *Wijziging van het Besluit tijdelijke wet Groningen in verband met het opdragen van andere taken en bevoegdheden aan het Instituut Mijnschade Groningen* voor advisering aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) toegezonden. De adviestermijn van het ATR verloopt op 13 juni 2022.

Context

Waarderegeling NAM

In de periode tussen 2014 en 2020 konden inwoners van Noordoost-Groningen, op basis van de Waarderegeling van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), aanspraak maken op compensatie voor een lagere verkoopprijs als dat het gevolg was van aardbevingsrisico's. Om de hoogte van de compensatie te bepalen vond een individuele beoordeling plaats van de waardedaling van een verkochte woning op het verkoopmoment. Hierbij werd een modelmatige berekening gebruikt, die door twee onafhankelijke taxateurs werd getoetst. Burgers kregen vervolgens een aanbod van de NAM ter compensatie van de waardedaling door bevingsrisico's. In een vaststellingsovereenkomst werd de hoogte van de compensatie vastgelegd. De NAM heeft circa 6.800 aanvragen afgehandeld en in 5.861 gevallen een tegemoetkoming voor waardedaling uitgekeerd.

Waardedulingsregeling IMG

Het kabinet heeft de NAM vervolgens volledig uit het systeem van schadeafhandeling en versterking gehaald. Voortaan regelt het Instituut Mijnschade Groningen (IMG) de tegemoetkoming voor waardedaling.¹ Het IMG gebruikt een andere methode dan de NAM. Bij het IMG wordt de waardedaling gecompenseerd op basis van een vast waardedulingspercentage per postcodegebied, onafhankelijk van het verkoopmoment. Er is dus geen

¹ Zie <https://www.schadedoormijnbouw.nl/waardedulingsregeling/methodiek/hoe-wordt-het-berekend>.

sprake van een individuele beoordeling door taxateurs. Burgers die al een tegemoetkoming hebben gekregen van de NAM kunnen tot op heden geen gebruik maken van de Waardedalingenregeling van het IMG.

Signalen Tweede Kamer

Eind 2020 ontving de Tweede Kamer circa 100 signalen van burgers die in de periode tussen 2014 en 2020 een tegemoetkoming van de NAM accepteerden voor waardedaling van hun woning. Een aantal van hen berekenden zelf de hoogte van de tegemoetkoming die ze zouden krijgen bij het IMG als zij nu een aanvraag zouden indienen en constateerden dat de tegemoetkoming bij de methode van het IMG hoger is dan die ze van de NAM hebben gekregen. Daarmee rees de vraag of burgers benadeeld zijn door de NAM. Onderzoeksbureau Finance Ideas heeft daarom, in opdracht van het ministerie van EZK, onderzocht of de Waarderegeling van de NAM voldeed aan de eisen en uitgangspunten van het civiele schadevergoedingsrecht.² De conclusie van het onderzoek was dat de uitvoering van de regeling rechtmatig was. De Tweede Kamer riep het kabinet in een motie echter op om te onderzoeken of en hoe middelen vrijgemaakt konden worden voor een rechtvaardige oplossing en regeling voor deze groep burgers.³

Inhoud van het voorstel

Het kabinet heeft de Tweede Kamer 19 november 2021 per brief geïnformeerd dat bij hoge uitzondering, vanwege de bijzondere situatie in Groningen, besloten is om een aanvullende tegemoetkoming van 25 miljoen euro ter beschikking te stellen voor deze specifieke groep burgers.⁴ De hoogte van de tegemoetkoming bedraagt het verschil tussen de reeds ontvangen tegemoetkoming van de NAM en het bedrag waar zij recht op hebben volgens de regeling van het IMG. Het IMG gaat de regeling uitvoeren. De wettelijke grondslag hiervoor ontbreekt echter nog. De wettelijke taak van het IMG, met bijbehorende bevoegdheden, wordt met dit voorstel uitgewerkt. Verder wordt de aanspraak van de gedupeerde op de tegemoetkoming vanwege het verschil tussen de tegemoetkoming van de NAM en de door het IMG vastgelegd.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

² Dit onderzoek richtte zich dus alleen op de regeling van de NAM en is niet afgezet tegen de inmiddels geldende IMG-regeling. Voor meer informatie, zie [Conclusies eindrapport onderzoek waarderegeling NAM - Finance Ideas \(finance-ideas.nl\)](#).

³ Zie [Kamerstuk 33529, nr. 904 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#).

⁴ Zie [Uitvoering moties schadeafhandeling Groningen | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#).

1. *Nut en noodzaak*

Dit voorstel verankert de (nieuwe) wettelijke taak en bijbehorende bevoegdheden voor het IMG om burgers, die een tegemoetkoming van de NAM hebben gekregen voor schade door waardedaling van een woning, een aanvullende tegemoetkoming toe te kennen. Een juridische noodzaak tot het verstrekken van een aanvullende tegemoetkoming ontbreekt. De regeling van de NAM voldeed aan de eisen en uitgangspunten van het civiele schadevergoedingsrecht. De onderbouwing van het voornemen van het kabinet om deze specifieke groep burgers aanvullend tegemoet te komen is gebaseerd op de signalen die zijn ontvangen, met name over het feit dat er in individuele gevallen grote verschillen in de tegemoetkoming zijn tussen de regelingen van de NAM en het IMG. Deze laatste stelling, die de basis vormt van onderliggende probleemanalyse, is alleen kwalitatief toegelicht. Een kwantitatief nadere onderbouwing met voorbeelden van situaties waarin de verschillen in de hoogte van de tegemoetkomingen tussen beide regelingen substantieel zijn ontbreekt in de toelichting. Gezien het doorslaggevende belang van deze informatie ter onderbouwing van de noodzaak tot ingrijpen, is dit wel wenselijk.

1.1 Het college adviseert met voorbeelden kwantitatief inzicht te bieden in de mogelijke verschillen tussen de vastgestelde tegemoetkoming van de NAM en de hoogte van de tegemoetkoming van het IMG.

2. *Minder belastende alternatieven*

Burgers moeten een aanvraag indienen om aanspraak te maken op de aanvullende tegemoetkoming. In de toelichting staat dat burgers weinig informatie hoeven aan te leveren, omdat gegevens van burgers die een tegemoetkoming voor waardedaling van de NAM hebben ontvangen beschikbaar zijn bij het IMG *indien* het IMG de door de NAM met burgers overeengekomen vaststellingsovereenkomsten ontvangt. Niet duidelijk is bij hoeveel van de 5.861 verwachte aanvragen de vaststellingsovereenkomsten beschikbaar zijn bij het IMG. Onduidelijk is verder of burgers, wanneer deze informatie ontbreekt, zelf aanvullende informatie moeten aanleveren terwijl dat strikt genomen niet noodzakelijk zou moeten zijn als het IMG deze informatie al ontvangt van de NAM. Verder valt op dat de toelichting slechts summier in gaat op welke gegevens aangeleverd moeten worden bij een aanvraag. Alleen in de artikelsgewijze toelichting staat dat het gegevens betreft zoals naam en adres, datum van de aanvraag, en aard en adres van de woning waarop de aanvraag betrekking heeft. Het ligt bovendien in de rede dat deze contactgegevens, voor het gros van de aanvragers, al beschikbaar zijn bij het IMG. Bijna alle informatie zou in theorie dus al bekend moeten zijn bij het IMG. Al met al rijst daarmee de vraag waarom een aanvraag überhaupt nodig is. Uit de toelichting blijkt bijvoorbeeld niet of het mogelijk is dat het IMG burgers actief een aanbod doet met het aanvullende bedrag waar zij aanspraak op kunnen maken. Burgers kunnen met een dergelijke aanpak maximaal worden ontzorgd.

2.1 Het college adviseert om in de toelichting uiteen te zetten of en welke minder belastende alternatieven overwogen zijn. Het adviseert om het geschetste alternatief daarin mee te nemen.

3. Werkbaarheid

Bij werkbaarheid draait het om de vraag of burgers in staat zijn om een aanvraag in te dienen. Eerste stap daarbij is dat burgers weten dat zij aanspraak maken op een aanvullende tegemoetkoming. In de toelichting staat dat er 5.861 aanvragen worden verwacht. Dat betekent dat iedere burger die een vaststellingsovereenkomst is overeengekomen met de NAM een aanvraag indient voor deze regeling. Om dit te bewerkstelligen is degelijke communicatie een randvoorwaarde. Op basis van de toelichting is geen beeld te vormen hoe wordt gecommuniceerd met de doelgroep om dit te bewerkstelligen.

3.1 Het college adviseert om uiteen te zetten op welke wijze de doelgroep wordt geïnformeerd over de regeling.

Andere belangrijke randvoorwaarde voor een werkbare regeling is dat burgers weten waar en op welke wijze een aanvraag kan worden ingediend. In de toelichting is aangegeven dat een aanvraag online kan worden gedaan en het IMG ervoor zorgt dat bij de steun- en contactpunten voldoende kennis is over het aanvragen van de tegemoetkoming. Het college heeft geen verdere vragen bij werkbaarheid.

4. Gevolgen regeldruk

De regeldruk voor de naar verwachting 5.861 aanvragen van burgers bedraagt in totaal 139.270 euro. Wat betreft deze kwantitatieve analyse heeft het college twee aanvullingen.

- De eerste betreft de berekening van de kennisnamekosten. De toelichting gaat uit van 20 minuten kennisname per aanvraag. Het college acht deze tijdsinschatting niet realistisch. Deze inschatting is zeer kort gezien het feit dat burgers moeten uitzoeken welke gegevens ze moeten aanleveren. Het ligt in de rede dat hier meer tijd voor nodig is.
- De tweede betreft de inschatting van de regeldruk als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures. De toelichting geeft aan dat maximaal 5% van de aanvragers dergelijke procedures starten. Bezwaarprocedures vallen onder de definitie van regeldruk, beroepsprocedures niet. In de berekening is geen onderscheid gemaakt tussen bezwaar en beroep. Hier wordt dus afgeweken van de Rijksbrede methodiek. Het college acht het wenselijk dat dit onderscheid alsnog wordt gemaakt. Bovendien blijkt niet uit de toelichting waar het te verwachten aantal bezwaar- en beroepsprocedures op is gebaseerd.

4.1 Het college adviseert de regeldrukparagraaf op bovenstaande punten aan te vullen, conform Rijksbrede methodiek.

Dictum

De probleemanalyse van het voorstel bevat een tekortkoming. In de toelichting ontbreken voorbeelden waarmee duidelijk wordt wat de, zoals in de toelichting genoemde aanzienlijke verschillen in tegemoetkomingen, tussen beide regelingen zijn. De aanvraagprocedure is verder eenvoudig, maar het is niet duidelijk welke minder belastende alternatieven overwogen zijn. Bij de werkbaarheid bestaan onduidelijkheden over de wijze waarop de doelgroep die in aanmerking komt voor een tegemoetkoming wordt bereikt. De regeldruk is tenslotte niet volledig in kaart gebracht. Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet vaststellen tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris